

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ»

Ступінь освіти	бакалавр
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Політологія
Тривалість викладання	2,3,4,5 семестр, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,10 чверть
Кількість кредитів	20 кредитів ЄКТС (600 годин)
Заняття:	
Чверті	3 4 5 6 7 8 9 10
Лекції (годин на тиждень)	2 2 2 2 2 2 3 2
Семінарські заняття (годин на тиждень)	2 2 1 1 2 2 2 2
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7318>

Кафедра, що викладає Історії та політичної теорії

Інформація про викладачів:

Баштанник Оксана Віталіївна (лекції, семінарські заняття)
Посада: доцент кафедри історії та політичної теорії
Вчене звання: доцент
Вчений ступінь: кандидат політичних наук
Персональна сторінка:
<https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/bashtannyk.php>
E-mail: bashtannyk.o.v@nmu.one
Кабінет: 1/63

1. Анотація курсу

Курс орієнтований на ознайомлення студентів освітньої програми «Політологія» з теорією політичних систем. В рамках курсу студенти дізнаються про теорію систем та особливості її застосування в соціально-поведінкових спеціальностях для аналізу суспільства і держави. Аналізу держави як сучасного типу політичної системи передуватиме розгляд питань про походження та історичні типи політичних систем.

Сучасна політична система розглядатиметься у територіальному і функціональному вимірах. Питання взаємодії політичної системи з навколишнім середовищем буде висвітлено через аналіз політичних режимів, зацікавлених груп, політичної участі.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – навчити здобувачів вищої освіти застосовувати системний підхід для аналізу соціальних і політичних процесів, походження політичної системи, розрізняти історичні типи політичних систем, виділяти територіальний і функціональний виміри політичної системи, аналізувати форми взаємодії політичної системи і суспільства, вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

Основні завдання навчальної дисципліни Політичні системи для здобувачів ступеню вищої освіти бакалавр: опанувати основи системного підходу до аналізу соціально-політичних процесів; засвоїти структуру політичної системи та форми її взаємодії з економічною, соціальною та культурною системами; навчитись аналізувати політичні системи окремих країн світу.

3. Результати навчання:

- розуміти закономірності функціонування політичної системи суспільства як цілісного політичного феномену за умов функціонування ліберальних та неліберальних політичних режимів;

- знати зміст понять системного підходу в політології: політична система, структура політичної системи, функції політичної системи, системний аналіз політики, моделювання політичної системи та ін.;

- використовувати під час аналізу політичних явищ та процесів дослідницький інструментарій класичного системного аналізу та новітніх підходів актуальних досліджень системного аналізу;

- досліджувати системні трансформації у сфері політичних процесів у зв'язку із соціокультурним та ідеологічним підґрунтям їх перебігу;

- застосовувати методологічний інструментарій прикладної та порівняльної політології, міжнародних політичних студій для аналізу політичних систем окремих країн та регіональної динаміки;

- аналізувати внутрішньо-системні політичні процеси в окремих державах на основі дослідження інституційної та суб'єктної політичної взаємодії, їх взаємозв'язку та взаємозалежності;

- досліджувати різні рівні перебігу політичних процесів функціонування політичної системи суспільства: від локального до глобального, з виокремленням регіональних особливостей;

- застосовувати методологічний інструментарій політичної історії, політичної культури для аналізу функціонування політичних систем;

- реалізувати комплексний аналіз окремих політичних систем як дослідницьких кейсів із акцентуванням проблем системної динаміки, трансформаційних траєкторій, синергетичних ефектів;

- презентувати результати дослідження функціонування політичної системи у вигляді аналітичних звітів за прикладом розробок аналітичних центрів, що використовуються у навчальному процесі;

- формулювати рекомендації для органів влади різних рівнів щодо реалізації публічної політики з метою демократичного підтримання динамічної рівноваги функціонування політичної системи.

4. Структура курсу

Лекції

Змістовний модуль 1. Теорія політичних систем

1. Окремі властивості системи та аспекти системного підходу
2. Теоретичні уявлення про сутність політичної системи
3. Функції сучасної політичної системи
4. Типології політичних систем Г. Алмонда та його співавторів
5. Різноманіття типологій політичних систем західних та українських вчених
6. Особливості реалізації системного аналізу або методу моделювання у наукових дослідженнях загалом та політологічних зокрема
7. Різноманіття типів політичних процесів
8. Політичні процеси, що відбуваються під час демократичних трансформацій
9. Держава як основний інститут політичної системи суспільства
10. Правова та соціальна держава: підходи до визначення, приклади країн
11. Концепції громадянського суспільства у соціальних науках
12. Проблеми і перспективи становлення і розвитку громадянського суспільства в Україні

Змістовний модуль 2. Політичні системи країн світу

13. Політичні особливості формування системи міждержавного об'єднання Британської Співдружності Націй
14. Дослідження особливостей політичної системи країн Британської Співдружності або аналіз функціонування окремих її організацій
15. Політичні особливості формування системи регіонального об'єднання держав Центральної Америки, зокрема - ЛАКБ
16. Політичні системи та їх окремі складові в регіоні країн Центральної Америки
17. Політичні особливості формування системи регіонального об'єднання держав Південної Америки, зокрема - МЕРКОСУР
18. Політичні системи та їх окремі складові в регіоні країн Південної Америки
19. Політичні особливості формування системи регіонального об'єднання держав африканського континенту, зокрема - Африканського Союзу
20. Політичні системи та їх окремі складові в регіоні країн Африки
21. Політичні особливості формування систем об'єднання держав арабського регіону, зокрема Ліга Арабських Держав
22. Політичні системи в країнах арабського регіону в цілому
23. Політичні особливості формування системи регіонального об'єднання держав Південно-східної Азії
24. Дослідження особливостей політичної системи країн АСЕАН або аналіз функціонування окремих її інституцій
25. Особливості політичних систем держав регіону Океанії (крім Австралії)
26. Політична система Австралії та особливості політичної системи Австралійського Союзу

Змістовний модуль 3. Політичні системи країн Європи

27. Особливості політичних систем країн Центрально-Східної Європи
28. Особливості політичних систем країн Балтії

29. Особливості політичних систем країн СНД, ГУАМ, ШОС
30. Особливості політичних систем країн балканського регіону
31. Особливості політичних систем країн Союзу заради Середземномор'я
32. Особливості політичних систем Португалії, Іспанії, Італії, Греції
33. Аналіз складових елементів політичної системи Франції
34. Аналіз складових елементів політичної системи Німеччини
35. Аналіз складових елементів політичної системи Бельгії
36. Аналіз складових елементів політичної системи Великобританії
37. Аналіз складових елементів політичної системи Норвегії
38. Аналіз складових елементів політичної системи Фінляндії

Змістовний модуль 4. Політичні системи недемократичних країн

39. Аналіз складових елементів політичної системи Північної Кореї
40. Аналіз складових елементів політичної системи М'янми
41. Аналіз складових елементів політичної системи Лаосу
42. Аналіз складових елементів політичної системи Судану
43. Аналіз складових елементів політичної системи Конго
44. Аналіз складових елементів політичної системи Еритреї
45. Аналіз складових елементів політичної системи Сирії
46. Аналіз складових елементів політичної системи Ємену
47. Аналіз складових елементів політичної системи Ірану
48. Аналіз складових елементів політичної системи Куби
49. Аналіз складових елементів політичної системи Венесуели
50. Аналіз складових елементів політичної системи Нікарагуа

Семінарські заняття

Змістовний модуль 1. Теорія політичних систем

1. Окремі властивості системи та аспекти системного підходу
2. Теоретичні уявлення про сутність політичної системи
3. Функції сучасної політичної системи
4. Типології політичних систем Г. Алмонда та його співавторів
5. Різноманіття типологій політичних систем західних та українських вчених
6. Особливості реалізації системного аналізу або методу моделювання у наукових дослідженнях загалом та політологічних зокрема
7. Різноманіття типів політичних процесів
8. Політичні процеси, що відбуваються під час демократичних трансформацій
9. Держава як основний інститут політичної системи суспільства
10. Правова та соціальна держава: підходи до визначення, приклади країн
11. Концепції громадянського суспільства у соціальних науках
12. Проблеми і перспективи становлення і розвитку громадянського суспільства в Україні

Змістовний модуль 2. Політичні системи країн світу

13. Політичні особливості формування системи міждержавного об'єднання Британської Співдружності Націй
14. Дослідження особливостей політичної системи країн Британської Співдружності або аналіз функціонування окремих її організацій

15. Політичні особливості формування системи регіонального об'єднання держав Центральної Америки, зокрема - ЛАКБ
16. Політичні системи та їх окремі складові в регіоні країн Центральної Америки
17. Політичні особливості формування системи регіонального об'єднання держав Південної Америки, зокрема - МЕРКОСУР
18. Політичні системи та їх окремі складові в регіоні країн Південної Америки
19. Політичні особливості формування системи регіонального об'єднання держав африканського континенту, зокрема - Африканського Союзу
20. Політичні системи та їх окремі складові в регіоні країн Африки
21. Політичні особливості формування систем об'єднання держав арабського регіону, зокрема Ліга Арабських Держав
22. Політичні системи в країнах арабського регіону в цілому
23. Політичні особливості формування системи регіонального об'єднання держав Південно-східної Азії
24. Дослідження особливостей політичної системи країн АСЕАН або аналіз функціонування окремих її інституцій
25. Особливості політичних систем держав регіону Океанії (крім Австралії)
26. Політична система Австралії та особливості політичної системи Австралійського Союзу

Змістовний модуль 3. Політичні системи країн Європи

27. Особливості політичних систем країн Центрально-Східної Європи
28. Особливості політичних систем країн Балтії
29. Особливості політичних систем країн СНД, ГУАМ, ШОС
30. Особливості політичних систем країн балканського регіону
31. Особливості політичних систем країн Союзу заради Середземномор'я
32. Особливості політичних систем Португалії, Іспанії, Італії, Греції
33. Аналіз складових елементів політичної системи Франції
34. Аналіз складових елементів політичної системи Німеччини
35. Аналіз складових елементів політичної системи Бельгії
36. Аналіз складових елементів політичної системи Великобританії
37. Аналіз складових елементів політичної системи Норвегії
38. Аналіз складових елементів політичної системи Фінляндії

Змістовний модуль 4. Політичні системи недемократичних країн

39. Аналіз складових елементів політичної системи Північної Кореї
40. Аналіз складових елементів політичної системи М'янми
41. Аналіз складових елементів політичної системи Лаосу
42. Аналіз складових елементів політичної системи Судану
43. Аналіз складових елементів політичної системи Конго
44. Аналіз складових елементів політичної системи Еритреї
45. Аналіз складових елементів політичної системи Сирії
46. Аналіз складових елементів політичної системи Ємену
47. Аналіз складових елементів політичної системи Ірану
48. Аналіз складових елементів політичної системи Куби
49. Аналіз складових елементів політичної системи Венесуели
50. Аналіз складових елементів політичної системи Нікарагуа

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Технічні засоби навчання - Microsoft Office 365 Teams, Microsoft Office 365 Outlook, для екстреного зв'язку – Messenger. Дистанційна платформа Moodle

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного оцінювання складатиме не менше 60 балів.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під іспиту за бажанням студента
семінарські	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час семінарських занять		
	індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Семінарські заняття оцінюються якістю виконання контрольного та індивідуального завдання.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Підсумкове оцінювання проводиться у вигляді екзамену, який включає питання з планів семінарських занять. Білет екзаменаційної роботи складається з 2 відкритих питань, які передбачають надання розгорнутих текстових відповідей, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 50 балів максимум (разом 100 балів максимум).
--	--

Контрольні завдання за кожною темою	Полягають у виконанні навчальних завдань до кожної теми, представлених у методичних рекомендаціях до дисципліни. Правильне виконання всіх навчальних завдань протягом одного навчального семестру оцінюється у 100 балів максимум.
--	--

6.3. Критерії оцінювання елементів поточного та підсумкового контролю:

Робота здобувача на семінарському занятті та її оцінювання

Робота здобувача на семінарському занятті може бути оцінена на максимальному можливий бал за одну розгорнуту доповідь на одному занятті, або за виконання декількох видів робіт (див. нижче) на одному занятті сумарно:

- бали, еквівалентні оцінці “відмінно” (2 та 4 семестр - 5 балів; 3 семестр – 12-13 балів; 5 семестр – 7 балів, останні два семінарські заняття якого - 6): доповідь максимально повна, здобувач легко надає відповіді на запитання (викладача та коректні від інших здобувачів), формулює власні аналітичні висновки;

- бали, еквівалентні оцінці “добре” (2 та 4 семестр - 4 бали; 3 семестр – 10-11 балів; 5 семестр – 5-6 балів, останні два семінарські заняття якого - 5): доповідь досить повна, але здобувачу складно відповісти на запитання, описові висновки;

- бали, еквівалентні оцінці “задовільно” (2 та 4 семестр - 3 бали; 3 семестр – 8-9 балів; 5 семестр – 4 бали, останні два семінарські заняття якого - 4): доповідь очевидно неповна, здобувач не відповідає на запитання, немає підсумків доповіді.

Якщо доповідь здобувача малоінформативна, замала за обсягом, він слабо орієнтується при відповіді на змістовні запитання викладача, то здобувач повинен бути попереджений про те, що таким чином він не виконує 60 % успішності на семінарському занятті і його доповідь може бути оцінена як доповнення. Здобувач може отримати деяку кількість балів (1 бал, у семестрі 3 – 1-3 бали) за короткі доповнення (тематичні ремарки з місця, запитання актуальному доповідачу та ін.), але при цьому він повинен бути попереджений про те, що сумарна кількість балів за одне семінарське заняття не може перевищувати максимальні бали за одне семінарське заняття в будь-якому випадку.

Виконання здобувачем індивідуального завдання (ІЗ) та його оцінювання

Індивідуальне завдання (ІЗ) складається з одного завдання за навчальний семестр та представляє собою написання аналітичного дослідження за проблематикою обраної теми (перелік тематики ІЗ є для кожної теми окремо на вільний вибір здобувача).

Алгоритм виконання індивідуального завдання складається з наступних елементів: 1) аналіз масиву інформації за проблематикою обраної теми ІЗ; 2) написання основного тексту ІЗ; 3) напрацювання розгорнутих висновків до ІЗ.

ІЗ оцінюється у максимально можливий кількість балів, якщо воно виконане за усіма вимогами (див. нижче) до написання:

- бали, еквівалентні оцінці “відмінно” (23-25 балів (у семестрі 5 – 31-35 балів)): зміст тексту і якість оформлення відповідають вимогам, є посилання на опрацювання значного масиву джерел інформації за проблемою, аналітичні висновки;

- бали, еквівалентні оцінці “добре” (18-22 бали (у семестрі 5 – 26-30 балів)): текст і оформлення в достатній мірі відповідають вимогам, є посилання на опрацювання достатнього масиву джерел інформації за проблемою, висновки описові;

- бали, еквівалентні оцінці “задовільно” (15-17 балів (у семестрі 5 – 21-25 балів)): зміст тексту і якість оформлення недостатньо відповідають вимогам, є посилання на опрацювання мінімального масиву джерел інформації за проблемою, висновки відсутні.

Якщо ІЗ за змістом тексту та якістю оформлення не може бути оцінене навіть у мінімально необхідну кількість балів, тобто здобувач не виконує 60 % успішності за цей вид роботи, то він повинен бути попереджений про те, що не допускається таким чином до складання іспиту взагалі.

Рекомендації до написання і оформлення ІЗ

Наявність усіх необхідних структурних елементів ІЗ: титул, зміст, вступ, основна частина (яка обов’язково повинна складатися із мінімум двох розділів), висновки, перелік використаних джерел.

1. Відповідність змісту (плану) та тексту ІЗ назві ІЗ. Зміст (план) ІЗ повинен правильно та достатньо розкривати його сутність та мати назви розділів ІЗ.

2. Вступ ІЗ повинен складати 1-2 стор. максимум та не включати розгорнутих цитат, за винятком коротких епіграфів.

3. Основна частина ІЗ повинна обов’язково мати декілька тематичних розділів та містити посилання на використану літературу по тексту (здобувач попереджається про можливу перевірку на плагіат).

4. Висновки ІЗ повинні складати 1-2 стор. максимум та не включати розгорнутих цитат, за винятком коротких епіграфів.

5. Перелік використаних джерел ІЗ повинен складати не менше 7 джерел (1/2 із вимог до типової курсової роботи), також дуже бажано не працювати з матеріалами сайтів з реферативною інформацією.

6. Вимоги технічного оформлення до ІЗ: шрифт Times New Roman, 14 кегль, 1,5 інтервал, вирівнювання по ширині, поля звичайні: ліве 3 см, праве 1,5 см, інші по 2 см. Загальний обсяг не менше 15 стор. основної частини тексту (без титулу, змісту, вступу, висновків, переліку використаних джерел).

Особливості формування підсумкової оцінки здобувача

Здобувач вищої освіти може отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання** знань за умови, якщо набрана кількість балів складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність здобувача складається з оцінок за роботу на семінарських заняттях та оцінки за виконання одного ІЗ протягом навчального семестру (детальні критерії оцінювання та розподіл балів див. вище).

Отримані бали за всі види навчальних завдань додаються і є **сумарною поточною оцінкою** за вивчення навчальної дисципліни, яка **мінімально може дорівнювати 60 балів, максимально – 100 балів.**

У випадку якщо здобувач за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку, проводиться підсумкове оцінювання (екзаменаційна робота) під час сесії. Підсумкове оцінювання проводиться у вигляді екзамену, який включає питання з планів практичних занять. Білет екзаменаційної роботи складається з 2 відкритих питань, які передбачають надання розгорнутих текстових відповідей, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 50 балів

максимум (разом 100 балів максимум). При цьому слід враховувати наступні критерії отримання балів за відповідь на кожне питання (бали за обидві відповіді додаються):

- бали, еквівалентні оцінці “відмінно” (44-50 балів): відповідь максимально повна, здобувач наводить актуальні факти та теоретичні складові (визначення, концепції та ін.), формулює аналітичні висновки;

- бали, еквівалентні оцінці “добре” (37-43 бали): відповідь досить повна, здобувач наводить узагальнену інформацію (переважно, теоретичного характеру), висновки мають описовий характер;

- бали, еквівалентні оцінці “задовільно” (30-36 балів): відповідь очевидно неповна, здобувач не може навести необхідний обсяг інформації (що відповідав би поставленому питанню), підвести підсумки.

Отримані бали за виконання екзаменаційної роботи складають підсумкову оцінку за вивчення навчальної дисципліни, яка максимально може дорівнювати 100 балів. Якщо здобувач не виконує 60 % успішності за цей вид роботи, то він повинен бути попереджений про те, що таким чином він не може отримати підсумкову оцінку за дисципліною.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка"». URL: <http://surl.li/alvis>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту і бути зареєстровані на дистанційний курс «Політичні системи».

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Політичні системи».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або на форум дистанційного курсу.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – он-лайн, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси

Здобувачі вищої освіти можуть додатково отримати до 10 балів за виконання додаткової самостійної роботи за курсом, наприклад виконання індивідуальних завдань за додатковою темою – завдання пропонуються викладачем, підготовка доповіді і участь у студентських наукових конференціях за темою курсу, підготовка методичних матеріалів і презентацій.

7.7. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освітим буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Політичні системи».

8. Рекомендовані джерела інформації

8.1. Базові

1. Курілло В. Є. Політичні системи та режими сучасності: методичні вказівки / В. Є. Курілло. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 100 с. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/358>

2. Країни світу: державний устрій. Навчально-наочний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 164 с. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/8594/>

3. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 680 с. URL: https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/CEE_EU_Integration.pdf

4. Політична система України: конституційна модель та політичні практики: монографія / кол. авт.: Зеленько Г. І. (кер., наук. ред.) та ін. Київ: ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с. URL: <https://ipiend.gov.ua/publication/politychna-systema-ukrainy-konstytutsijna-model-ta-politychni-praktyky/>

5. Політичні системи [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до семінарських занять для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Політологія» зі спеціальності 052 Політологія / О.В. Баштанник ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2024. 40 с.

8.2. Додаткові

1. Резанова Н. О. Принципи системного підходу в аналізі політичної системи суспільства / Н. О. Резанова, В. В. Волобуєв // Політикус. 2024. Вип. 3. С. 32-38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_3_7
2. Скриль С. А. Верховенство права як принцип функціонування політичних систем в державах Європейського Союзу / С. А. Скриль // Південноукраїнський правничий часопис. 2023. № 3. С. 30-35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pupch_2023_3_8
3. Гончар М. В. Вплив соціальних мереж на політичні системи у контексті суперництва демократичних та авторитарних режимів / М. В. Гончар // Політикус. 2024. Вип. 5. С. 11-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_5_4
4. Чістякова І. М. Особливості британської політичної системи / І. М. Чістякова, І. Б. Кривдіна // Філософія та політологія в контексті сучасної культури. 2022. Т. 14, № 2. С. 160-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/filipol_2022_14_2_22
5. Цапко О. М. Тоталітарний характер політичної системи сучасного Туркменістану: історико-політичний аспект / О. М. Цапко // Проблеми всесвітньої історії. 2022. № 4. С. 76-92. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prwh_2022_4_7
6. Гороховський Д. І. Еволюція української політичної системи після здобуття незалежності / Д. І. Гороховський, М. В. Зенкін // Політикус. 2024. Вип. 4. С. 51-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_4_9
7. Бітель Ю. Р. Роль громадського суспільства у формуванні політичної системи країн Балтії: порівняльний аналіз / Ю. Р. Бітель // Актуальні проблеми філософії та соціології. 2023. Вип. 40. С. 161-165. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprfc_2023_40_29
8. Калюжна Ю. Інформаційно-ідеологічні чинники "підривної діяльності" та дестабілізації соціально-політичних систем (на прикладі країн південно-східної азії) / Ю. Калюжна // Evropský politický a právní diskurz. 2020. Sv. 7, Vyd. 3. С. 185-193. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpopr_2020_7_3_28
9. Мороз Є. О. Межі політичної влади в умовах економічної трансформації постсоціалістичних систем / Є. О. Мороз // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки. 2022. № 10. С. 43-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2022_10_8
10. Болотіна Є. В. Інституційний метод аналізу політичної системи / Є. В. Болотіна, Н. Л. Стешенко, А. В. Бородай // Регіональні студії. 2023. № 32. С. 41-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/regst_2023_32_8
11. Баштанник О. В. Соціологічний інституціоналізм як напрям нового інституціоналізму політичної науки: методологія та її реалізація в українських політологічних дослідженнях. Науково-теоретичний альманах «Грані». 2020. № 9-10. С. 5-14. DOI: <https://doi.org/10.15421/172080>
12. Bashannyk O. The effect of individual identity on social-political processes at the point of view of the new institutionalism political theory. Науковий журнал «Регіональні студії». 2022. № 30. С. 40-44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.30.6>
13. Баштанник О. В. Функціонування інституту громадських рад у форматі дослідницької стратегії нового інституціоналізму політичної науки. Науковий журнал «Регіональні студії». 2022. № 28. С. 40-46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.28.7>
14. Баштанник О. В. «Локальна і урбаністична політика» як навчальна дисципліна та напрям досліджень у сучасній українській політичній науці Науковий журнал «Регіональні студії». 2023. № 33. С. 7-14. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.33.1>
15. Баштанник О. В., Горкава В. В. Феміністичний аналіз особливостей функціонування політичних інститутів: дослідження ролі жінок у політиці та в інституціях влади.

Політологічний вісник. 2024. Вип. 92. С. 362-370. DOI: <https://doi.org/10.17721/2415-881x.2024.92.362-370>

16. Kryshchanovych, S., Syniuk, O., Yadukha, S., Blyznyuk, A., Bashtannyk, O., & Ravliuk, V. (2023). Determining strategic priorities for forming state policy to provide financial and economic security under martial law. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 6(53), 287–299 (Scopus). DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.53.2023.4237>

17. Bashtannyk, O. (2024). Institutional capacity of the Ukrainian parliament in the conditions of modern security threats. *Academia Polonica (Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej)*, 63(2), 119-128. (Polish scientific and professional electronic journals) URL: <http://pnap.ap.edu.pl/index.php/pnap/article/view/1285/1229>

18. Sydoruk, O., Bobrovska, O., Pasichnyi, R., Bashtannyk, O., Hordiichuk, O., & Kozak, I. (2024). The role and competences of local self-government in achieving the goals of sustainable development in the process of state participation and artificial intelligence as important tools. *AD Alta - journal of interdisciplinary research*, 14(01), XLI, 188-194 (WoS CC: ESCI). URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140141/papers/A_31.pdf (<https://wos-journal.info/journalid/5403>)

8.3. Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс (Moodle). URL: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7318>
2. Електронний каталог Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/>
3. Електронний каталог Наукової бібліотеки ДНУ імені Олеся Гончара. URL: <https://library.dnu.dp.ua/index.html>
4. Аналітичний центр ADASTRA. Дослідження. URL: <https://adastra.org.ua/papers>
5. Ціна держави. Економічна історія країн. URL: <https://www.youtube.com/@costua/podcasts>